Docentenhandleiding

Lesboek voor PORT RANGERS

PORT RANGERS ROTTERDAM

'Haven Taaltocht'

Ontdek en beleef de wereld
van de Rotterdamse haven!

INHOUD

Hoofdstuk 1	**Het Lespakket en de onderdelen 'Haven Taaltocht'**	**3**
Hoofdstuk 2	**Stap 1 Introductie (voorbewerken)**	4
Hoofdstuk 3	**Stap 2 Op havenexcursie naar het EIC (semantiseren)**	6
Hoofdstuk 4	**Stap 3 – Herhalen en oefenen (consolideren)**	7
	3.1 Woordmuur	7
	3.2 Werkbladen	8
	3.3 Spelletjes	8
Hoofdstuk 5	**Stap 4 – Afsluiting (controleren)**	10
	4.1 Quiz	10
	4.2 Verslag/werkstuk	11
	Bijlagen:	
Bijlage1:	**Woordclusters**	12
Bijlage 2:	**Woordomschrijvingen (te gebruiken bij quiz)**	13
Bijlage 3:	**Toelichting spellen**	15
Bijlage 4:	**Checklist Haven Taaltocht**	16

Woord vooraf

Wanneer je een willekeurige wereldoriëntatie methode voor het basisonderwijs openslaat, wordt daarin de haven behandeld. De leerlingen leren van alles over de haven uit schoolboekjes, maar krijgen vaak niet de kans om de haven ook echt te beleven. Het project 'Port Rangers', gestart in het schooljaar 2013-2014, heeft als uitgangspunt om de leerlingen de Rotterdamse haven ook echt te laten voelen en zien. Hiervoor is onder meer dit lespakket 'Haven Taaltocht' ontwikkeld.

'Ontdek en beleef de wereld van de Rotterdamse haven!'

Uw school neemt deel aan het project 'Port Rangers: Haven Taaltocht'. Dit havenprogramma wordt tot en met 2020 aangeboden aan het basisonderwijs, inclusief een excursie naar de Rotterdamse haven.

Om beslagen ten ijs te komen op de excursie, is het noodzakelijk dat de leerlingen goed voorbereid zijn. De docentenhandleiding is de vaargids ter voorbereiding en uitvoering van het totale project. Het lespakket correspondeert met de viertakt van de woordenschatdidactiek: Voorbewerken, semantiseren, consolideren en controleren.

Stap 1 - Introductie (voorbewerken)
Stap 2 - Op havenexcursie naar het EIC (semantiseren)
Stap 3 - Herhalen en oefenen (consolideren)
Stap 4 - Afsluiting (controleren)

De minimale voorbereiding voor de havenexcursie bestaat uit één les. Na de excursie gaat u met de leerlingen in de klas aan de slag met het herhalen en oefenen. Tot slot maken de leerlingen een verslag/werkstuk waarmee ze kans maken op een unieke Port Rangers ervaring en de Port Rangers award.

Mocht u bij het gebruik van deze handleiding nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact met ons opnemen via het Educatief Informatie Centrum Mainport Rotterdam (EIC): 0181- 296025

Les 7 Verslag

Naam: Eva

1. Wat heb je gedaan tijdens de TaalTrip?

We zijn naar het Eic Mainport Rotterdam geweest daar zijn we in groepjes ge... en we zijn veel meer te weten gekomen over de haven. We hebben proefjes gedaan We zijn op de tentoonstelling geweest! een heel lap dag dus!

2. Wat vond je het leukst?

De proefjes. Het badzout maken was heel leuk. We moesten met een potje zout naar twee mevrouwen lopen en die hadden kleurstof en een geurtje. ik had groen als kleur en als geur had ik appel dat rook echt heerlijk. Super leuk dus!

3. Wat is het moeilijkste woord dat je geleerd hebt?

de overslag.

4. Wat betekent dat woord?

De spullen van een schip op de kade, op een ander schip, op een vrachtwagen of een trein geladen

5. Maak hieronder een tekening van de TaalTrip

Hoofdstuk 1

Het lespakket en de onderdelen 'Haven Taaltocht'

Met de Haven Taaltocht leren leerlingen moeilijke woorden die ze nodig hebben om de lessen wereldoriëntatie goed te kunnen volgen.

Het lespakket Haven Taaltocht is bedoeld voor leerlingen van groep 6/7 uit het (speciaal) basisonderwijs.

Het lespakket Haven Taaltocht bestaat uit de volgende onderdelen:

- Docentenhandleiding: 'Port Rangers - Haven Taaltocht' (iedere klas ontvangt één docentenhandleiding)
- Werkboek: 'Port Rangers - Haven Taaltocht' (iedere klas ontvangt een inkijkexemplaar van een werkboek, deze wordt door de leerkracht gekopieerd)
- Excursie van één dagdeel, waarbij het busvervoer door het EIC wordt verzorgd in overleg met de leerkracht.
- Een doos bestaande uit spelmateriaal, een woordenlijst, een digitale woordmuur en woordkaarten

Al het lesmateriaal - inclusief de filmpjes - is eveneens te downloaden via de website:
www.portrangers.nl/lespakketten/taaltocht
De aangeboden lesstof is kosteloos en kan facultatief worden gebruikt naar gelang van uw beschikbare tijd.

'Taal en wereldoriëntatie in de haven'

In het lespakket zit een excursie naar de haven inbegrepen. Hier gaan de leerlingen aan de slag met lastige haven gerelateerde woorden zoals 'containerschip' of 'grondstof'. Het lespakket en de excursie vergroot de woordenschat van de leerlingen en zorgt voor een bredere kennis van de wereld.

Hoe het werkt:

Het lespakket Haven Taaltocht bestaat uit vier stappen.

Stap 1 Introductie (voorbewerken) - 40 minuten - verplichte voorbereiding op de excursie

De leerlingen zien een filmpje en maken een woordspin. Doel hiervan is om de leerlingen enthousiast te maken voor het onderwerp en hun voorkennis te activeren.

Stap 2 Op excursie naar het EIC (semantiseren) - 2,5 uur (exclusief reistijd)

Op excursie naar de haven! Met de hele klas bezoeken de leerlingen het EIC in Rozenburg. Hier doorlopen zij een mooi programma en zien zij de haven gerelateerde woorden in een context.

Stap 3 Herhalen en oefenen (consolideren) - 5 x 30 minuten

Terug in de klas oefenen de leerlingen verder met de woorden: Ze maken een woordmuur met afbeeldingen van de woorden, lezen teksten en doen allerlei opdrachten en spelletjes.

Stap 4 Afsluiting (controleren) - 60 minuten

Ter afsluiting maken de leerlingen een verslag/werkstuk. De docent kan dit verslag/werkstuk opsturen naar het EIC waardoor de klas kans maakt op een uniek havenprogramma tijdens de Wereldhavendagen. Tot slot doen de leerlingen een quiz.

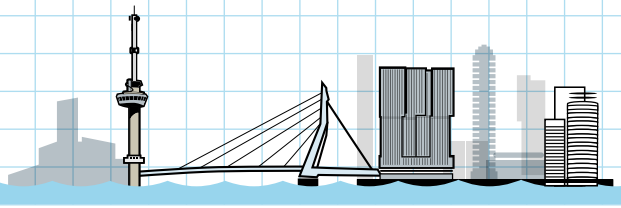

Stap 1: Introductie

(voorbewerken)

De leerlingen maken kennis met het thema 'Haven'. Wat weten ze er al van? Hebben ze zelf ervaringen met het onderwerp? Misschien werken er bekenden van de leerlingen in de haven?
De leerlingen bekijken een filmpje over de haven en maken een woordspin. Ze bereiden ook de havenexcursie aan het EIC voor.

Materiaal:

- Filmpje – Duur: 15 minuten (Klokhuis – Rotterdamse haven) de link vindt u op de website: ***www.portrangers.nl/lespakketten/taaltocht***
  LET OP: voor u het filmpje start, lezen de leerlingen eerst een stukje tekst en vertelt u een kort verhaal.

Gebruik deze link indien u het niet kunt vinden: ***www.hetklokhuis.nl/tv-uitzending/3101/Rotterdamse%20haven***

- Grote vellen papier en stiften om in kleine groepjes een woordspin te maken

Duur: 40 minuten

Voorbereiding:
Zorg dat het filmpje vast startklaar staat op een digitaal schoolbord of een computer.

Opdracht 1 – Lezen, vertellen, (filmpje) kijken
Lezen (tekst 1 wat is een haven?)
Introduceer het thema haven. Vraag de leerlingen naar hun eigen ervaringen met de haven. Laat de leerlingen tekst 1 (wat is een haven) uit het opgavenboekje lezen.

Vertel:
Wat is een haven: Een beschutte plek aan het water waar schepen veilig kunnen komen en weer vertrekken. Deze schepen hebben spullen of mensen aan boord. Een haven wordt zo gebouwd, dat alles makkelijk en snel aan boord kan worden gebracht of van het schip kan worden gehaald.

Waarom: Maar wat gebeurt er als al die spullen eenmaal in een haven zijn aangekomen? Vers fruit, sportschoenen of aardolie, alles moet naar fabrieken en winkels gebracht worden. Hier zijn wegen, treinen en andere schepen nodig. Daarom lopen wegen, tunnels, spoorwegen en waterwegen (rivieren en kanalen) van en naar de haven.

Waar: In Rotterdam (de grootste haven van Europa)

Wanneer: Vertel de leerlingen dat ze een filmpje gaan zien over de haven. Geef aan dat u na het filmpje een aantal vragen gaat stellen.

Kijkopdracht filmpje 'Geschiedenis Rotterdamse Haven'
Vraag de leerlingen goed op te letten (de leerlingen kunnen aantekeningen maken op een kladblaadje). Hebben ze een antwoord op de volgende vragen? (als het te snel gaat kunt u het filmpje even stop zetten):

- **Vraag:** Hoeveel voetbalvelden kan een schip wel groot zijn?
  Antwoord: 3 voetbalvelden, dat is 350 meter lang!
- **Vraag:** Hoe komt Rotterdam aan haar naam?
  Antwoord: In het jaar 1250 werd er een dam gebouwd in de rivier de Rotte
- **Vraag:** Hoe zwaar kan een volgeladen schip zijn?
  Antwoord: Wel meer dan 80.000 olifanten zwaar!
- **Vraag:** Hoe diep kan een zeeschip zijn?
  Antwoord: 23.5 meter diep, dat is ruim 8 verdiepingen van een gebouw!
- **Vraag:** Hoeveel mensen werken er elke dag in de haven van Rotterdam?
  Antwoord: 80.000 mensen
- **Vraag:** Hoeveel geld wordt er per jaar verdiend?
  Antwoord: Maar liefst 6 miljard euro

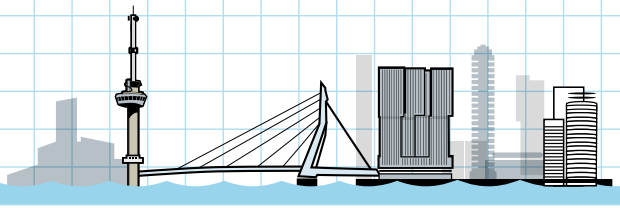

Let op: In het filmpje wordt verteld dat de Rotterdamse Haven de grootste van de wereld is. Dit is niet meer zo. Tegenwoordig is de haven van Rotterdam de grootste van Europa.

Na het filmpje kunt u het volgende vertellen:
In het filmpje zagen jullie niet alleen veel water en grote schepen. Er staan ook fabrieken in de Rotterdamse haven. Wat doen die fabrieken daar?
In Rotterdam hebben ze wat slims verzonnen om met de goederen die daar aan komen meer geld te verdienen.
Om uit te leggen hoe dit werkt nemen wij één voorbeeld: graan. In de Rotterdamse haven komen schepen aan met heel veel graan. Daarom zijn er in Rotterdam fabrieken gebouwd die van graan meel maken. Het meel wordt duurder verkocht dan het graan en zo wordt er geld verdiend.

Wie:

Het is druk in de Rotterdamse haven. Om alles goed, veilig en snel te laten gebeuren werken er veel mensen. Of je kapitein bent op een schip, of met computers hijskranen bestuurt, of in een chemisch laboratorium werkt, of bij een bank, en nog heel veel meer... .je vindt het allemaal in de Rotterdamse haven.

Opdracht 2 - Woordspin

Schrijf het woord haven op het bord. Vraag de leerlingen een paar woorden te noemen die met de haven te maken hebben en schrijf die woorden eromheen.

De leerlingen maken in tweetallen of kleine groepjes een woordspin. Ze schrijven haven in het midden van een groot vel papier. Daarom heen komen woorden die al zijn genoemd en andere woorden die de leerlingen kunnen bedenken die met haven te maken hebben.

Hang de woordspinnen op het bord en vergelijk ze met elkaar. Welke woorden hebben de leerlingen opgeschreven?

TIP: Laat de woordspinnen gedurende het project in de klas hangen. Nieuwe woorden die tijdens het project aan de orde komen kunnen erbij geschreven worden.

Voorbereiding van de excursie aan het EIC

Vertel dat de groep binnenkort op havenexcursie gaat. Onder begeleiding van een taalgids leren ze allerlei woorden uit de haven. Op het EIC is een mooie tentoonstelling met verschillende haveninstallaties. Hier voeren de leerlingen opdrachten uit en mogen zij op ontdekking gaan. De groep krijgt een aantal woordkaarten met haven gerelateerde woorden erop. Iedere keer als ze een woord gezien hebben wordt dit woord op de kaart afgevinkt.

Belangrijk

In het EIC vinden naast de excursies voor basisscholen en andere onderwijstypes, ook vergaderingen van het bedrijfsleven plaats. Er bevinden zich op de tentoonstelling kostbare installaties. Daarom praten en lopen we rustig. De begeleiding is verantwoordelijk en blijft bij de groep zodat de orde gehandhaafd blijft.

Alle leerlingen dragen tijdens het bezoek aan het EIC een naamsticker. Hier schrijft u van te voren de namen van de leerlingen op. U deelt de klas in kleinere groepjes van ongeveer 8 leerlingen, schrijf op de naamsticker bij welk groepje ze horen. Per groepje nemen de kinderen een woordkaart mee.
NB U ontvangt de woordkaarten en naamstickers per post.

De leerlingen zijn nu klaar om de Rotterdamse haven in het echt te gaan bekijken!

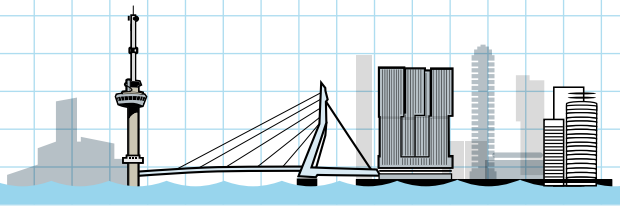

Stap 2: Op havenexcursie naar het EIC

(semantiseren)

Het belangrijkste en misschien wel het leukste onderdeel van het lespakket 'Haven Taaltocht' is de excursie naar het EIC. Hier worden de woorden gesemantiseerd en in een context geplaatst.

Materiaal:

- Woordkaarten
- Voor elke leerling een Port Rangers naamsticker met zijn of haar naam en groepsnummer erop
- U ontvangt een begeleidende brief met informatie over praktische zaken (ophaallocatie + reistijden)

Duur: Ongeveer 2,5 uur (exclusief reistijd)

Voorbereiding:

- Zorg dat jullie op tijd klaar staan
- Zorg voor voldoende begeleiding per klas (minimaal een leerkracht en twee extra begeleiders)
- Voor de begeleiders is er koffie en thee
- Schrijf vast de namen van de leerlingen op de naamstickers en deel hen in drie groepjes. Schrijf ook het groepsnummer op de naamsticker
- Geef de kinderen in de bus een naamsticker en vertel hen dat ze deze op hun trui/t-shirt moeten plakken

Werkwijze

De klas wordt op de locatie ontvangen door een medewerker van het EIC. Na een korte introductie neemt een taalgids de groep mee en start het programma. De leerlingen dragen een naamsticker met de naam en het groepsnummer erop.
De klas krijgt een aantal woordkaarten met haven gerelateerde woorden erop. Deze woorden zijn tijdens de excursie te zien. Tot slot wordt de excursie gezamenlijk afgesloten.

Begeleiding

Met de klas gaan vier begeleiders mee: een taalgids en drie begeleiders van school. Taalgidsen zijn vrijwilligers en verzorgen het inhoudelijke deel van de excursie. Hij of zij vertelt wat er te zien is, legt woorden uit en helpt bij het uitvoeren van de opdrachten. De begeleiders van school blijven gedurende de hele excursie bij de groep, helpen de leerlingen waar nodig en zijn verantwoordelijk voor de orde.

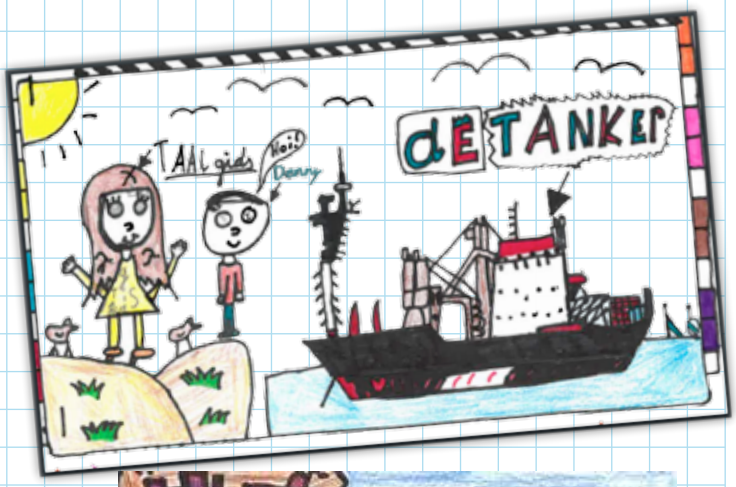

Stap 3: Herhalen en oefenen

(consolideren)

Tijdens de excursie naar het EIC is het onderwerp haven gaan leven voor de leerlingen. Ze hebben woorden en begrippen gezien die bij de haven horen. De leerlingen werken verder aan het thema en oefenen met de woorden door middel van de volgende activiteiten:

- Woordmuur
- Werkbladen
- Spelletjes

TIP: Bespreek het bezoek na met de leerlingen voordat u met de activiteiten begint. Wat heeft de meeste indruk gemaakt? Hebben ze alle woorden gezien en begrepen? Etc.

Opdracht 1 - WOORDMUUR

Door het gebruik van een woordmuur zijn de woorden zichtbaar in de klas. Ook de woorden die niet op de woordkaart staan, maar wel aan de orde zijn gekomen tijdens de excursie, mogen op de woordmuur.

Materiaal (dit vindt u in de spelletjesdoos):

- 30 fotokaarten
- 30 woordkaarten
- Digitale woordmuur

Duur: 4 x 15 minuten of 1 x 30 minuten

Voorbereiding: Bedenk van te voren hoe u de woorden nogmaals kunt verduidelijken. Gebruik hierbij eventueel de omschrijvingen en de clusters van de woorden (zie bijlage 1&2). Gebruik de digitale woordmuur ter ondersteuning. Deze kunt u downloaden via de website:
www.portrangers.nl/lespakketten/taaltocht

Werkwijze

Maak met de groep een woordmuur met de woorden en afbeeldingen die bij de haven horen. Dat kan op verschillende manieren.

Werkwijze 1: Woordmuur in clusters (maximaal 15 minuten per cluster, zie voor clusteromschrijvingen bijlage 1)
U biedt de woorden in acht clusters aan, op verschillende dagen. U behandelt per dag de woorden uit 1 a 2 cluster(s). Laat een afbeelding uit het cluster zien of vraag een leerling er één te pakken. Wat staat erop? Hebben de leerlingen het woord tijdens de havenexcursie gezien? Zorg er voor dat de betekenis van de woorden nog een keer goed verduidelijkt wordt. Wat is het voor iets? Wat kun je ermee? Waar heeft het mee te maken? Geef de afbeelding een plek op de woordmuur en hang of plak het woordkaartje eronder.

Werkwijze 2: Woordmuur in één keer (30 minuten)
U kunt de woordmuur ook in één keer maken. U behandelt in deze werkwijze veel woorden tegelijk. Verduidelijk de woorden op dezelfde wijze als in werkwijze 1 staat beschreven.
Herhaal de woorden regelmatig, bijvoorbeeld met een woordspelletje tussendoor. Om nieuwe woorden goed te laten beklijven, moeten ze zeven keer aan bod komen.

TIP: Het is natuurlijk heel goed mogelijk (en ook wenselijk!) dat de leerlingen tijdens het project op nog veel meer woorden en begrippen stuiten. Deze woorden kunnen uiteraard ook aan de woordmuur toegevoegd worden. Zoek afbeeldingen op het internet of maak een foto of een tekening van het woord (of laat de leerlingen dat doen) en hang de afbeelding met een woordkaart op de woordmuur.

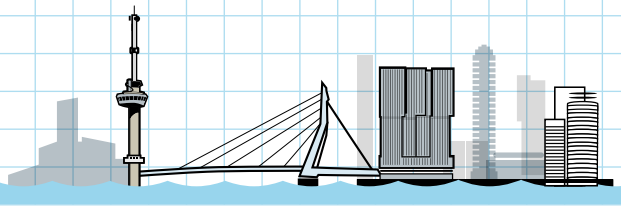

Opdracht 2 - WERKBLADEN

Bij het lespakket hoort een werkboekje met verschillende werkbladen. U ontvangt 1 inkijk-exemplaar, deze kunt u kopiëren. Wellicht is het voor u eenvoudiger om de werkbladen uit te printen. U vindt een digitale versie van het werkboekje met werkbladen op de Port Rangers website: www.portrangers.nl/lespakketten/taaltocht .

Werkwijze

De leerlingen kunnen de werkbladen individueel of in tweetallen maken. U kunt er ook voor kiezen om één of meer opdrachten samen met de groep te maken, bijvoorbeeld het woordenboek van de klas.
Kies de opdrachten uit die u geschikt vindt voor de leerlingen. U kunt hierbij differentiëren. De ene opdracht is moeilijker dan de andere. Niet iedereen hoeft dezelfde opdrachten te maken. U kunt ook teksten uit uw eigen zaakvakmethode gebruiken of andere opdrachten toevoegen.

Woordenboek (werkblad 1)

Wat kun je doen als je in een tekst een woord tegenkomt dat je niet kent? Bespreek klassikaal de woordleer strategieën van het werkblad 1.
Verdeel de grote woordkaarten uit de spelletjesdoos en laat elke leerling een werkblad invullen. Bundel de werkbladen tot een woordenboek voor de klas.

Vragen na de excursie

Bij de Haven Taaltocht horen twee teksten met vragen (werkblad 2 en 3). De leerlingen lezen de teksten individueel, in tweetallen of klassikaal en beantwoorden daarna de vragen. Bespreek de antwoorden na.

TIP: U kunt ook de teksten uit de wereldorientatiemethode gebruiken wanneer die aansluiten op het onderwerp.

Knip & Plak (werkblad 4)

De leerlingen knippen de omschrijving uit het Knipblad (werkblad 4A) en plakken die achter het goede woord op het Werkblad 4b.

Variatie: Zoek je maatje

Deel aan de helft van de klas een omschrijving uit en aan de andere helft het woord. Laat de leerlingen die bij elkaar horen elkaar opzoeken.

Woordzoeker (werkblad 5)

De leerlingen lezen de omschrijvingen en strepen in de woordzoeker het woord door dat bij de omschrijving hoort.

Opdracht 3 - SPELLETJES

Bij het lespakket hoort een doos met spelletjes.
U kunt naar eigen inzicht gebruik maken van de spelletjes.
Hieronder wordt de werkwijze van een spelletjescircuit beschreven, maar u kunt de spelletjes ook op andere momenten gebruiken. Bij elk spelletje hoort een kaartje met de spelbeschrijving zodat de leerlingen de spelletjes zelfstandig kunnen spelen. De spelbeschrijvingen kunt u ook vinden in bijlage 3.

De spelletjes zijn:

- Memory
- Pictionary
- Ladders & Slangen bordspel
- Toneelstukjes

Materiaal:

Uit de doos met spelmateriaal:

- Memorykaartjes (foto en woordkaartjes)
- Woordkaartjes Pictionary
- Opdrachtkaartjes Toneelstukjes
- Spelbeschrijvingen
- Opdrachtkaartjes Ladders & Slangen
- Spelbord Ladders & Slangen
  (dit bord vindt u achter in de handleiding)

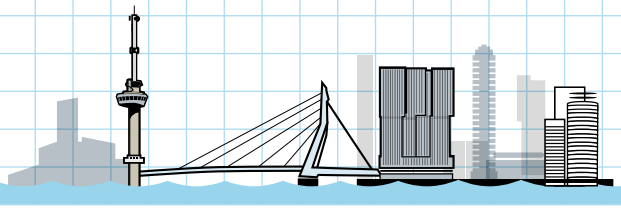

U zorgt zelf voor:
- Zandloper (voor Pictionary)
- Papier en potloden (voor Pictionary)
- Pionnen en dobbelsteen

Duur: Ongeveer 60 minuten

Voorbereiding: Zorg indien mogelijk voor extra begeleiding bij de verschillende onderdelen, bijvoorbeeld van een stagiaire of een ouder. Vooral bij Ladders & Slangen en Pictionary is extra begeleiding prettig.

Werkwijze

In kleine groepjes (circa vier leerlingen) doen de leerlingen de spelletjes met de woorden. U kunt het spelletjescircuit eventueel uitbreiden met de Knip & Plak opdracht of de Woordzoeker (zie de beschrijving bij de werkbladen).
Elk onderdeel duurt ongeveer 15 minuten. Op een afgesproken teken wisselen de groepjes van onderdeel totdat alle groepjes bij elk onderdeel geweest zijn.

Woordmuur spellen

Met de woordmuur kunnen (op willekeurige momenten of als 5 minutenspelletjes) verschillende oefeningen gedaan worden:
- Verhang een aantal woordkaartjes en laat de leerlingen die op de goede plek terughangen.
- Laat de leerlingen een zin maken met een van de woorden.
- Raad het woord: Laat de leerlingen het woord tekenen, omschrijven, uitbeelden etc. Welk woord wordt bedoeld?
- Galgje
- 'Ik ga naar de haven en ik zie …' variant van 'Ik ga op reis en ik neem mee …':
- Wat is het? Neem een woord in gedachten. De leerlingen stellen vragen die alleen met 'ja' of 'nee' beantwoord mogen worden.
- Dek de woorden af. Laat de leerlingen in groepjes in een paar minuten tijd zoveel mogelijk woorden van de woordmuur opschrijven.

Krantentikkertje: de leerlingen zitten in een kring. Iedereen kiest een woord van de woordmuur en vertelt wat het woord is (er mogen geen dubbele tussen zitten). De leerkracht is krantentikker en staat midden in de kring met een opgerolde krant. Roep een woord van de woordmuur. De leerling die dat woord gekozen heeft, moet meteen reageren met het woord van een andere leerling, anders wordt hij/zij getikt.

Handjeklap: De leerlingen zitten in een kring en klappen allemaal tegelijk in hetzelfde ritme: Sla met beide handen op de knieën, klap in de handen, wijs met de rechterduim over de rechterschouder en met de linkerduim over de linkerschouder. Tijdens het 'wijzen' noemt de eerste leerling een woord van de woord muur, bij de tweede keer 'wijzen' noemt de tweede leerling een ander woord, etc.

Ballonspel: Blaas een ballon op. De leerlingen zitten in een grote kring. Het doel van het spel is de ballon zo lang mogelijk in de lucht te houden zonder dat hij de grond raakt. Voordat een leerling de ballon omhoog mag tikken, moet hij/zij eerst een woord van de woordmuur roepen.

TIP: Laat de leerlingen hun toneelstukjes voor elkaar opvoeren, bijvoorbeeld voordat de groepjes van onderdeel wisselen.

Stap 4: Afsluiting

(controleren)

Ter afsluiting van het lespakket 'Haven Taaltocht' en als uitwerking van het laatste onderdeel van de viertakt van de woordenschatdidaktiek doen de leerlingen een quiz en maken zij een verslag/werkstuk.

Materiaal:

- Omschrijvingen van de woorden
- Werkblad 6: Quiz
- Werkblad 7: Verslag/werkstuk

Duur: Ongeveer 60 minuten

Opdracht 1 - Quiz

Met de quiz kunt u controleren of en hoe de leerlingen de woorden beheersen. De quiz kan in groepjes of individueel gespeeld worden.

In groepjes

De leerlingen zitten in groepjes van vier. U geeft iedere leerling een nummer van 1 t/m 4. Laat de leerlingen zelf een naam voor hun groepje bedenken en schrijf die op het bord. Zorg dat de afbeeldingen van de woorden zichtbaar zijn, maar haal de woordkaarten weg.
Geef een omschrijving van een woord (zie bijlage 3). Laat de leerlingen eerst even zelf nadenken en vervolgens met hun groepje overleggen wat het goede antwoord is. Bepaal vervolgens welke nummers van de groep het antwoord mogen geven(alle nummers twee geven antwoord). Zet voor ieder goed antwoord een streepje achter de naam van het groepje. Stel 10 – 15 vragen. Het groepje met de meeste goede antwoorden heeft gewonnen. In plaats van de omschrijving kunt u ook de afbeelding van het woord laten zien.

Individueel

Geef iedere leerling een kopie van werkblad 6. Geef een omschrijving van een woord. De leerlingen schrijven het goede antwoord op hun werkblad. De leerlingen laten hun blad door hun buurman of vrouw nakijken. Als u de quiz als een toets wilt gebruiken, kijkt u de antwoorden zelf na.

Opdracht 2 - Verslag/werkstuk en Port Rangers Award

De leerlingen zijn hard bezig geweest met het lespakket 'Haven Taaltocht'. Hierdoor hebben zij veel ontdekt en onderzocht.
Wij zijn benieuwd wat de leerlingen er van vinden en wat zij te weten zijn gekomen over de haven wat zij eerder nog niet wisten. Port Rangers schrijft daarom jaarlijks een wedstrijd uit onder deelnemende scholen, waarbij een mooie of spannende prijs te winnen is.

Deelname wedstrijd

Uw school doet mee aan de wedstrijd door een verslag/werkstuk van de leerlingen in te leveren of op te sturen. U kunt er zelf voor kiezen of dit een klassikaal-, groeps-, of individueel werkstuk is. Vermeld wel duidelijk de namen van de leerlingen, groep en school bij het werkstuk/verslag.
Twee weken voor de zomervakantie wordt bekend gemaakt welke scholen genomineerd zijn voor een prijs en waar de uitreiking zal plaatsvinden.

De feestelijke prijsuitreiking zal plaatsvinden op een schooldag tijdens de Wereldhavendagen. Voor de prijsuitreiking wordt altijd de gehele klas met leerkrachten en begeleiding uitgenodigd. Het vervoer van en naar school wordt door het havenprogramma Port Rangers verzorgd.

Postadres:

EIC Mainport Rotterdam
Postbus 1254
3180 AG Rozenburg

Of mail naar:

idebont.portrangers@eic-mainport.nl

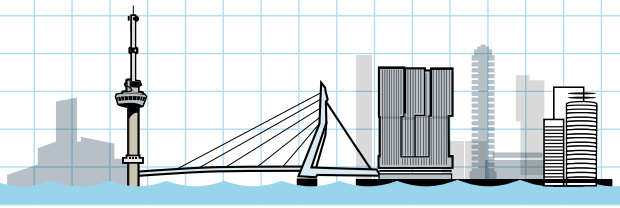

Verdien het
Port Ranger certificaat

Jullie hebben de afgelopen periode hard gewerkt met het lespakket van de Haven Taaltocht en zijn op excursie geweest. Hierdoor hebben jullie veel ontdekt en onderzocht over de Rotterdamse haven.

Wij zijn benieuwd wat je nog niet wist en wat je nu te weten bent gekomen over de Rotterdamse haven. Door een werkstuk/verslag in te leveren kunnen jullie ook nog eens een echte Port Ranger worden en een certificaat verdienen.

Bespreek samen met je juf of meester wat voor opdracht jullie klas in wil sturen naar het EIC.

Hier een paar extra voorbeelden waar jullie één van kunnen kiezen:

1. **Maak een gedicht** over jouw ontdekking in de Rotterdamse haven.
2. **Schrijf een verslag/werkstuk** over jouw ontdekking in de Rotterdamse haven.
3. **Maak een schilderij/tekening** over jouw ontdekking in de Rotterdamse haven.
4. **Maak een rap** over jouw ontdekking in de Rotterdamse haven.
5. **Maak een havenkrant**

Misschien behoort jullie werkstuk wel tot de beste, leukste of slimste inzending van het schooljaar en valt jullie klas in de prijzen!

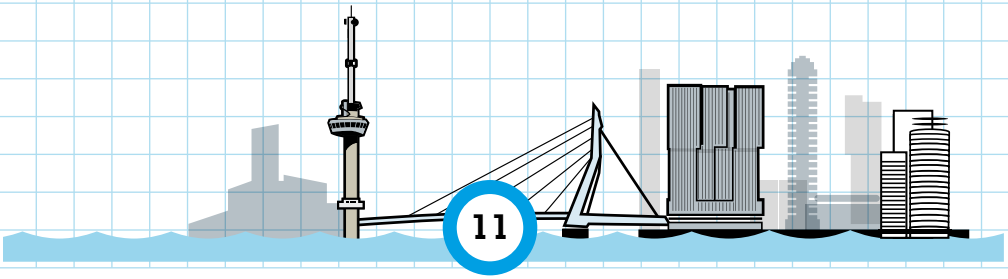

Bijlage 1

Woordclusters

Gebruik de digitale woordmuur ter ondersteuning.
Deze kunt u downloaden via de website:
www.portrangers.nl/lespakketten/taaltocht

Cluster 1: De haven

- De haven
- Aanmeren
- Afmeren
- De boei
- Het vaarwater

Cluster 2: De industrie

- De industrie
- De grondstof
- Het eindproduct
- Chemisch
- Milieuvervuiling

Cluster 3: De distributie

- De distributie
- Het achterland
- Het transport

Cluster 4: Op het schip

- De stuurhut
- Bakboord
- Stuurboord
- De stukgoederen
- De bulkgoederen

Cluster 5: Aan land

- De (hijs)kraan
- Laden en lossen
- De lading
- De opslag
- De overslag

Cluster 6: Soorten schepen

- De patrouilleboot
- Het vrachtschip
- Het binnenvaartschip
- Het containerschip

Cluster 7: De tanker

- De tanker
- De pijpleiding
- De aardolie

Cluster 8: Moderne haven (extra)

- De automatisering
- De duurzame energiebron
- De windmolen

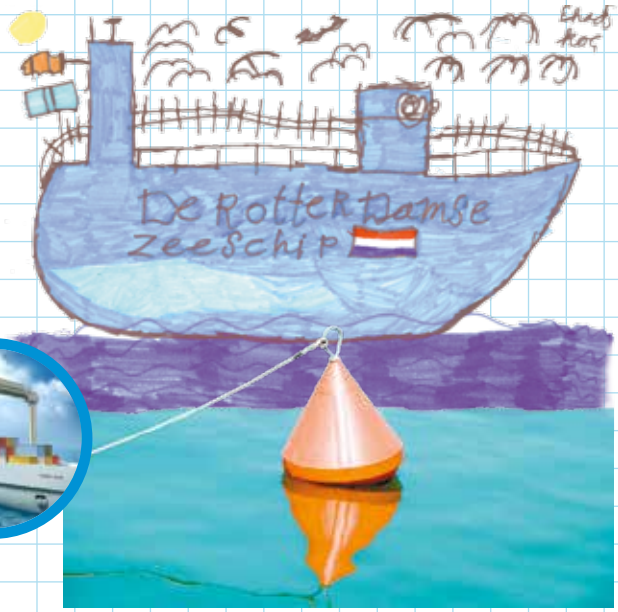

Bijlage 2

Woordenlijst Haven Taaltocht

(te gebruiken bij Quiz)

- Cluster 1: De haven

De haven
Een haven is een plek bij een stad of een dorp waar schepen kunnen aanmeren.

Aanmeren
Aanmeren houdt in dat het schip aan de voor- en achterkant aan de wal wordt vastgemaakt met touwen. Een ander woord voor aanmeren is afmeren.

Afmeren
Afmeren houdt in dat het schip aan de voor- en achterkant aan de wal wordt vastgemaakt met touwen. Een ander woord voor afmeren is aanmeren.

De boei
Een boei is een felgekleurd baken dat in het water drijft. Zo weet een stuurman waar zijn schip kan varen.

Het vaarwater
Het vaarwater is het water waar een schip kan varen.

- Cluster 2: De industrie

De industrie
De industrie, dat zijn alle fabrieken bij elkaar.

De grondstof
Een grondstof is een onbewerkt materiaal waarmee producten worden gemaakt. Aardolie is de grondstof van benzine.

Het eindproduct
Een eindproduct is een product dat helemaal af is en zo naar de winkel toe kan.

Chemisch
Chemische stoffen zijn stoffen die ontstaan door stoffen samen te voegen. Ze hebben nieuwe eigenschappen, die de aparte stoffen niet hadden.

De milieuvervuiling
Het milieu is de lucht die je inademt en de natuur om je heen. Auto's en fabrieken vervuilen het milieu. Ze maken de lucht, de grond en het water vuiler.

- Cluster 3: De distributie

De distributie
Distributie is het verdelen van goederen.

Het achterland
Het achterland is het gebied waar goederen vanaf de haven naar toe worden gebracht. Voor de Rotterdamse haven is dit Europa.

Het transport
Transport is het vervoeren van goederen van de ene plek naar de andere. Bijvoorbeeld in een vrachtwagen of schip.

- Cluster 4: Op het schip

De stuurhut
Een stuurhut is een afgesloten ruimte op een schip van waaruit de schipper of de kapitein het schip kan besturen.

Bakboord
De linkerkant van een schip is bakboord.

Stuurboord
Stuurboord is de rechterkant van het schip.

De stukgoederen
Goederen zijn spullen om te verkopen. Stukgoederen zijn spullen die verpakt worden in dozen, bijvoorbeeld kleding of computers.

De bulkgoederen
Bulkgoederen zijn spullen die onverpakt worden vervoerd, bijvoorbeeld kolen, graan of olie. Kolen en graan zijn droge bulk; olie is natte bulk.

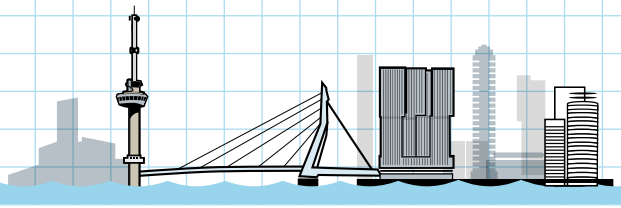

Een container
Een container is een grote, stalen transportkist.

- Cluster 5: Aan land
De (hijs)kraan
Een (hijs)kraan is een machine om voorwerpen mee op te hijsen.

Laden en lossen
Schepen en vrachtauto's worden geladen. Er worden goederen ingedaan die ergens naartoe moeten worden gebracht. Bij lossen wordt de lading er weer uitgehaald.

De lading
Dat zijn alle spullen die een schip vervoert.

De opslag
In de opslag worden de goederen die de haven binnekomen opgeslagen. Dat gebeurt meestal in een loods (grote schuur).

De overslag
Bij de overslag worden de spullen van een schip op de kade, op een ander schip, op een vrachtwagen of een trein geladen.

- Cluster 6: Soorten schepen
De patrouilleboot
Een patrouilleboot is een boot die een gebied bewaakt. Soldaten of agenten patrouilleren door heen en weer te varen.

Het vrachtschip
Een vrachtschip is een groot schip met veel ruimte om goederen te vervoeren.

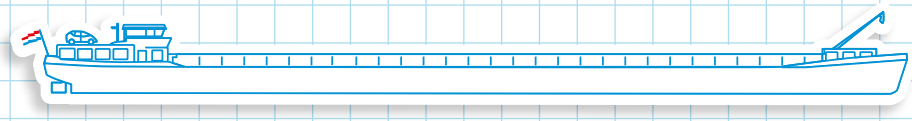

Het binnenvaartschip
Een binnenvaartschip brengt spullen die van zeeschepen komen naar de fabrieken in het (achter) land. Ze varen hiervoor over meren, kanalen en rivieren.

Het containerschip
Een containerschip is een schip dat containers vervoert.

- Cluster 7: De tanker
Een tanker
Een tanker is een groot schip dat olie of andere vloeistoffen vervoert.

De pijpleiding
Een pijpleiding is een buis waar bijvoorbeeld water of aardolie doorheen gaat.

De aardolie
De aardolie is olie die diep uit de aarde gehaald wordt. Van aardolie wordt bijvoorbeeld benzine gemaakt.

- Cluster 8: Moderne haven
De automatisering
Automatisering betekent dat de computers steeds meer het werk gaan doen dat vroeger door mensen gedaan werd.

De duurzame energiebron
Duurzame energie is energie die voor onbeperkte tijd beschikbaar is. Voorbeelden van duurzame energiebronnen zijn zonnepanelen en windmolens.

De windmolen
Een windmolen is een grote molen die energie haalt uit de wind. Hiermee wordt elektriciteit opgewekt.

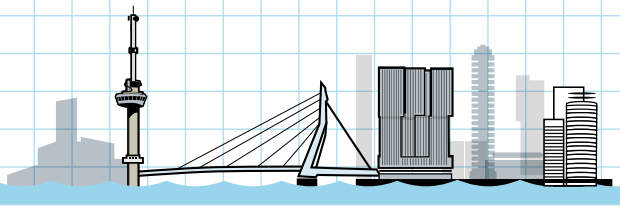

Bijlage 3

Toelichting spellen

4.1 Speluitleg Pictionary

Wat heb je nodig:

- Een zandloper
- Een kladblok
- Potloden

Wat moet je doen:

- Pak een kaartje van de stapel. Draai de zandloper om.
- Teken het woord dat op het kaartje staat.
- De andere kinderen uit het groepje raden wat er getekend is.
- Er mogen geen cijfers of letters gebruikt worden en je mag er niet bij praten.
- Als de zandloper leeg is, is de tijd voorbij.

4.2 Speluitleg Memory

Wat heb je nodig:

- Fotokaartjes
- Woordkaartjes

Wat moet je doen:

- Draai twee kaartjes om.
- Als je de goede foto bij het goede woord hebt omgedraaid, mag je de kaartjes houden. En mag je nog een keer twee kaartjes omdraaien.
- Als de kaartjes niet bij elkaar horen, moet je ze laten liggen. En is de volgende speler aan de beurt.

4.3 Speluitleg Toneelstukjes

Wat heb je nodig:

- Opdrachtkaartjes toneelstukjes

Wat moet je doen:

- Kies een kaartje.
- Bedenk met je groepje een kort toneelstukje.
- Gebruik de woorden die op het kaartje staan.

Bedenk:

- Wie ben je?
- Waar zijn jullie?
- Wat gebeurt er?
- Hoe loopt het af?

4.4 Speluitleg Ladders en Slangen

Wat heb je nodig:

- Een spelbord en een dobbelsteen
- Spelkaarten
- Pionnen

Wat moet je doen:

- Begin bij start. Gooi om de beurt met de dobbelsteen en verplaats je pion.
- Als je op een gekleurd vakje komt, pak je een opdrachtkaartje.
- Beantwoord je de vraag goed? Dan mag je blijven staan.
- Beantwoord je de vraag fout? Dan moet je weer terug naar de plek waar je stond.
- Sta je onderaan een ladder? Dan mag je omhoog!
- Kom je op een slang terecht? Dan tuimel je naar beneden…

Bijlage 4

Checklist Haven Taaltocht

Een week van te voren (voorbereiding)

- ☐ Bekijk het filmpje en maak een woordmuur
- ☐ Bereid de havenexcursie voor in de klas
- ☐ Zorg voor voldoende begeleiding (een leerkracht en twee extra begeleiders per klas)
- ☐ Laat de leerlingen en begeleiders weten hoelaat de bus vertrekt

Op de dag van de havenexcursie

- ☐ Sta op tijd klaar voor de bus
- ☐ Neem contactgegevens van het EIC mee
- ☐ Verdeel de woordkaarten
  Zorg dat elke leerling een naamsticker draagt
- ☐ Neem eten en drinken mee

1-5 dagen na de havenexcursie

- ☐ Maak voor iedere leerling een werkboekje met (een selectie van) de werkbladen
- ☐ Plan tijd in voor de woordmuur, de werkbladen en de spelletjes
- ☐ Selecteer eventueel teksten en opdrachten uit de zaakvakmethode die bij het thema passen

Een week na de trip

- ☐ Laat de leerlingen een verslag/werkstuk maken van de havenexcursie, zie lesbeschrijving bij stap 4 in deze handleiding
- ☐ Bundel de verslagen en stuur het per post op naar het EIC of maak foto's, scan en mail
- ☐ Vul het digitale evaluatieformulier in
- ☐ Aan het eind van het jaar worden uit alle ingezonden verslagen/werkstukken drie klassen genomineerd om deel te nemen aan de feestelijke afsluiting van het Port Rangers jaar.

NB:
Wij willen ook graag van u weten hoe u de excursie en het lespakket heeft ervaren. Daarom sturen wij u na afloop een digitaal evaluatieformulier toe. Wilt u deze invullen en terugsturen? Wij gebruiken uw opmerkingen om de kwaliteit van het project op peil te houden en waar nodig te verbeteren.

Colofon:
Het Educatief Informatiecentrum Mainport (EIC) ligt in het hart van het Rotterdamse havengebied. Het EIC laat jaarlijks ca. 22.500 jongeren uit de hele onderwijskolom, kennis maken met de haven en de vele beroepen en kansen om er te werken, nu en in de toekomst. De bedrijvigheid in de Rotterdamse haven ondergaat een grote verandering, o.a. op het gebied van duurzame energie, technologie en automatisering. Er is grote behoefte aan goed opgeleid personeel. Zowel technisch, logistiek, maritiem, ICT en in de zakelijke dienstverlening. Voor meisjes en jongens!

Met het havenprogramma Port Rangers maken basisschoolleerlingen kennis met de Rotterdamse haven. Het helpt hen op weg om hun talenten te ontdekken en te starten met oriëntatie op een vervolgopleiding (LOB). Het havenprogramma is inclusief een excursie naar het EIC in het havengebied. Zo zien de leerlingen de lesstof ook in context. Port Rangers wordt kosteloos aangeboden aan de scholen door ondernemersvereniging Deltalinqs, Havenbedrijf Rotterdam en de Gemeente Rotterdam.

Ondersteuning:
Havenbedrijf Rotterdam
Deltalinqs
Gemeente Rotterdam

Samenstelling:
EIC Mainport Rotterdam & JINC

Illustraties & vormgeving:
Martin Reekers / Reinier van der Horst

Datum:
Januari 2019

Deltalinqs

Gemeente Rotterdam

EIC Mainport Rotterdam

Port of Rotterdam